

ด่วนที่สุด

ที่ กต ๐๗๐๓/๔๖๒

กระทรวงการต่างประเทศ
ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๔๐๐

๒๕๖๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๗

เรื่อง การเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม BRICS ของประเทศไทย

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เอกสาร "BRICS Membership Expansion Guiding Principles, Standard, Criteria and Procedure" พร้อมคำแปลอย่างไม่เป็นทางการ

๒. ร่างหนังสือแสดงความประสงค์ของรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยในการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม BRICS พร้อมคำแปลอย่างไม่เป็นทางการ

ด้วยกระทรวงการต่างประเทศขอเสนอเรื่อง การเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม BRICS ของประเทศไทย มาเพื่อคณะกรรมการพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะให้นำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัติฯ ด้วย การเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๖๘ มาตรา ๔ (๗)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี

การเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม BRICS ของประเทศไทยเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย จึงมีความจำเป็นต้องเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณา ให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๔ (๗) แห่งพระราชบัญญัติฯ ด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๖๘

๒. ความเร่งด่วนของเรื่อง

๒.๑ กลุ่ม BRICS มีนโยบายที่จะขยายความร่วมมือกับประเทศที่ไม่ใช่สมาชิก โดยมีแผนจะเชิญ ประเทศที่ไม่ใช่สมาชิกเข้าร่วมในกลุ่กทางของกลุ่มในการประชุมสุดยอดของกลุ่ม BRICS ครั้งที่ ๑๖ ณ เมืองคาชาน สหพันธรัฐรัสเซีย ระหว่างวันที่ ๒๒-๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๗ จึงเป็นโอกาสที่ประเทศไทยจะเร่งเดินหน้ากระบวนการ เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่ม BRICS เพื่อยกระดับบทบาทของประเทศไทยในฐานะผู้นำทบทวนในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา และเพิ่มการมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

๒.๒ สหพันธรัฐรัสเซียในฐานะประธานกลุ่ม BRICS ประจำปี ๒๕๖๗ จะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม เจ้าหน้าที่อาぐูโซ (BRICS Sherpas) และการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศกลุ่ม BRICS ณ เมือง Nizhny Novgorod ระหว่างวันที่ ๖-๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๗ จึงขอเสนอคณะกรรมการพิจารณาภายในเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๗ เพื่อให้กระทรวง การต่างประเทศดำเนินกระบวนการสมัครของประเทศไทยเสร็จสิ้นก่อนการประชุมข้างต้น และกลุ่ม BRICS สามารถเริ่ม กระบวนการพิจารณา (ตามนัยข้อ ๓.๒) ก่อนเสนอให้ผู้นำของประเทศไทยสมาชิกมีมติให้ความเห็นชอบและเชิญประเทศไทย เข้าเป็นสมาชิกในการประชุมสุดยอดของกลุ่ม BRICS ในเดือนตุลาคม ๒๕๖๗ ต่อไป

๓. สาระสำคัญ

๓.๑ ภูมิหลัง

๓.๑.๑ กลุ่ม BRICS ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี ๒๕๔๙ โดยเป็นการรวมตัวของกลุ่มประเทศที่เป็น ตลาดเกิดใหม่ขนาดใหญ่ ปัจจุบันมีสมาชิก ๑๐ ประเทศ ได้แก่ สหพันธรัฐรัสเซีย สาธารณรัฐ อินเดีย สาธารณรัฐประชาชนจีน (สมาชิกแรกเริ่ม ๔ ประเทศ ภายใต้ชื่อกลุ่ม BRIC) สาธารณรัฐแอฟริกาใต้ (เข้าเป็น สมาชิกเมื่อปี ๒๕๕๓ ซึ่งต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็นกลุ่ม BRICS) สหพันธรัฐประชาธิปไตยเอธิโอเปีย สาธารณรัฐ อาหรับอียิปต์ ราชอาณาจักรซาอุดิอาระเบีย สาธารณรัฐอิسلامอิหร่าน และสาธารณรัฐอาหรับเอมิเรตส์ (๕ ประเทศหลัง เข้าเป็นสมาชิกใหม่เมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๗) มีประชากรรวมกันทั้งหมดประมาณร้อยละ ۳۲ ของโลก และมีผลิตภัณฑ์ มวลรวมประชาชาติรวมกันประมาณร้อยละ ๒๘.๔ ของโลก ทั้งนี้ ในปี ๒๕๖๗ สหพันธรัฐรัสเซียเป็นประธานกลุ่ม ภายใต้ หัวข้อหลัก "Strengthening multilateralism for fair global development and security"

/ ๓.๑.๒ ในภาพรวม...

๓.๑.๒ ในภาพรวม กลุ่ม BRICS มีท่าทีค้านอำนาจกับกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว โดยมีประเด็นที่ให้ความสำคัญในปัจจุบัน เช่น (๑) การปฏิรูปโครงสร้างการจัดการเศรษฐกิจโลกเพื่อให้กู้มประเทศกำลังพัฒนามีบทบาทมากขึ้น (๒) การส่งเสริมการใช้เงินสกุลทองถือนในการทำธุรกรรมระหว่างประเทศ เพื่อลดการพึ่งพิงสกุลเงินตลาดโลกที่ต้องการและลดภาระทางการเงิน การให้ความช่วยเหลือ และการระดมทุนเพื่อการพัฒนาทั้งนี้ ในด้านการเมืองและความมั่นคงระหว่างประเทศ กลุ่ม BRICS ก็มักมีท่าทีที่ไม่สอดคล้องกับท่าทีของกลุ่มประเทศตะวันตก โดยเฉพาะวิกฤตการณ์เรียบร้อยท่ามกลางสถานการณ์รัสเซีย-ยูเครน

๓.๒ กระบวนการเข้าเป็นสมาชิก

ที่ประชุมสุดยอดกลุ่ม BRICS ครั้งที่ ๑๕ ณ นครโจฮันเนสเบิร์ก สาธารณรัฐแอฟริกาใต้ เมื่อวันที่ ๒๒-๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๖ ได้มีมติเห็นชอบเอกสาร "BRICS Membership Expansion Guiding Principles, Standard, Criteria and Procedure" ซึ่งกำหนดกระบวนการสมัครเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม BRICS ๖ ขั้นตอน ดังนี้

(๑) ประเทศที่สนใจจะสมัครเข้าเป็นสมาชิกยื่นหนังสือแสดงความประสงค์อย่างเป็นทางการต่อประธานกลุ่ม BRICS ในระดับผู้นำหรือรัฐมนตรีต่างประเทศ โดยเมื่อยื่นหนังสือแสดงความประสงค์ฯ แล้ว จะมีสถานะเป็นประเทศที่แสดงความสนใจ

(๒) ประธานกลุ่ม BRICS แจ้งให้ประเทศสมาชิกทั้งหมดทราบ โดยการติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศสมาชิกกลุ่ม BRICS กับประเทศที่สนใจ จะเป็นความลับ

(๓) BRICS Sherpa พิจารณาคำขอของประเทศที่แสดงความสนใจตามหลักการและหลักเกณฑ์ การรับสมาชิกใหม่ที่กำหนด หากผ่านการพิจารณา BRICS Sherpa ก็จะเสนอให้ประเทศดังกล่าวเป็นว่าที่ประเทศสมาชิกกลุ่ม BRICS (Prospective BRICS Member State) เพื่อให้รัฐมนตรีต่างประเทศกลุ่ม BRICS พิจารณาต่อไป

(๔) รัฐมนตรีต่างประเทศกลุ่ม BRICS นำเสนอรายชื่อประเทศที่ผ่านการพิจารณาในระดับรัฐมนตรีให้ผู้นำประเทศสมาชิก BRICS พิจารณา

(๕) เมื่อผู้นำประเทศสมาชิกกลุ่ม BRICS เห็นชอบโดยฉันทามติ ประธานกลุ่ม BRICS จะมีมติเชิญประเทศที่ได้รับความเห็นชอบดังกล่าวเป็นสมาชิกกลุ่ม BRICS โดยจะได้รับสถานะเป็นประเทศที่ได้รับเชิญ

(๖) เมื่อประเทศที่ได้รับเชิญมีหนังสือตอบรับคำเชิญในระดับผู้นำรัฐบาลหรือรัฐมนตรีต่างประเทศ ถึงประธานกลุ่ม BRICS แล้ว จึงจะมีสถานะเป็นสมาชิกกลุ่ม BRICS เต็มรูปแบบ (Full Member) อย่างเป็นทางการ ดังรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

๓.๓ เพื่อเริ่มกระบวนการสมัครเข้าเป็นสมาชิกตามนัยข้อ ๓.๒ (๑) กระทรวงการต่างประเทศได้ยกร่างหนังสือแสดงความประสงค์ของประเทศไทยในการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม BRICS ซึ่งมีสาระสำคัญเป็นการแสดงความประสงค์อย่างเป็นทางการของประเทศไทยในการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม BRICS โดยระบุวิสัยทัศน์ของประเทศไทยที่ให้ความสำคัญต่อระบบพหุภาคีนิยมและการเพิ่มบทบาทของประเทศไทยกำลังพัฒนาในเวทีระหว่างประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของกลุ่ม BRICS ตลอดจนความมุ่งมั่นและความพร้อมของประเทศไทยในการเสริมสร้างความรวมมือและความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม BRICS กับครอบความร่วมมือระหว่างประเทศอื่น ๆ ในระดับโลกและภูมิภาค ดังรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๔. ประโยชน์และผลกระทบ

๔.๑ การเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม BRICS จะช่วยยกระดับบทบาทของประเทศไทยในเวทีระหว่างประเทศโดยเป็นการกระชับความร่วมมือกับกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาที่มีศักยภาพจะก้าวขึ้นมาเป็นบทบาททางเศรษฐกิจและการเมืองในอนาคต โดยเฉพาะด้านการการค้า การลงทุน การเงิน ความมั่นคงด้านอาหารและความมั่นคงด้านพลังงาน ทั้งยังช่วยเพิ่มบทบาทของประเทศไทยในการกำหนดศิทธิทางนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ โดยเฉพาะในการปฏิรูประบบเศรษฐกิจการเงินระหว่างประเทศ การส่งเสริมความร่วมมือเพื่อการพัฒนา และการส่งเสริมการใช้สกุลเงินท้องถิ่นในการทำธุรกรรมระหว่างประเทศ เพื่อกระจายความเสี่ยง นอกจากนี้ การเข้าเป็นสมาชิก BRICS ยังช่วยเพิ่มโอกาสให้ประเทศไทยได้ร่วมสร้างระบอบโลกใหม่ที่กู้มประเทศตลาดใหม่และกลุ่มประเทศกำลังพัฒนามีบทบาทสำคัญ มีความครอบคลุม และไม่มุ่งต่อต้านกลุ่มใด

๔.๒ ความร่วมมือในกลุ่ม BRICS แบ่งเป็น ๓ เสา ได้แก่ (๑) เสาด้านการเมืองและความมั่นคง (๒) เสาด้านเศรษฐกิจและการเงิน และ (๓) เสาด้านมนุษยธรรมและวัฒนธรรม โดยนอกจากจะมีการประชุมระดับผู้นำของ BRICS และแตละเสียงมีการจัดประชุมในระดับต่าง ๆ เช่น คณะกรรมการ เจ้าหน้าที่อาชญากรรม ระดับรัฐมนตรี รวมกันประมาณ ๒๐๐ การประชุมต่อปี และเกี่ยวข้องกับหน่วยราชการต่าง ๆ ในลักษณะคล้ายกรอบอาเซียน ดังนั้น หากส่วนราชการที่เกี่ยวข้องของประเทศไทยมีความพร้อม การเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม BRICS จะเป็นโอกาสให้ประเทศไทยได้มีส่วนร่วมในการหารือกับประเทศสมาชิก

/ ประเทศไทย...

~~ตัวอักษร~~
ประเทศหุ้นส่วนและประเทศอื่น ๆ ที่เข้าร่วมในกลุ่ม BRICS เพื่อย้ายความร่วมมือในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง เช่น ความมั่นคง การต่อต้านการก่อการร้าย ยุทธิธรรม การศึกษา วิทยาศาสตร์และนวัตกรรม สาธารณสุข การคลัง การค้า และเศรษฐกิจ การจัดการภาษี การคุณภาพและโครงสร้างพื้นฐาน การท่องเที่ยว การส่งเสริมบทบาทของเยาวชนและสตรี การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นต้น

๔.๓ ในสถานการณ์ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในปัจจุบัน ซึ่งยังคงมีความขัดแย้งระหว่างประเทศ ตะวันตกกับสหพันธ์รัฐรัสเซีย และการแข่งขันเชิงภูมิรัฐศาสตร์ระหว่างประเทศตะวันตกกับสาธารณรัฐประชาชนจีน ที่มีความเข้มข้นขึ้น อาจจะมีความเสี่ยงที่ประเทศไทยสามารถส่งผลกระทบต่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและ การพัฒนา (Organisation for Economic Co-operation and Development: OECD) โดยเฉพาะกลุ่มประเทศตะวันตก และพันธมิตรมีแนวโน้มที่จะต่อต้านแนวนโยบายของสหพันธ์รัฐรัสเซียและของสาธารณรัฐประชาชนจีนซึ่งเป็น ๒ ประเทศ หลักที่ริเริ่มความร่วมมือและมีอิทธิพลในกลุ่ม BRICS ทั้งนี้ เมื่อว่าดุประสังค์ของ OECD จะเป็นความร่วมมือด้านเศรษฐกิจเพื่อ จัดพัฒนามาตรฐานและยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันก็ตาม

๔.๔ กระทรวงการต่างประเทศได้พิจารณาเรื่องดังกล่าวบนหลักการของการดำเนินการทุกอย่างสมดุล และยึดหยุ่นในภาวะที่การแข่งขันเชิงภูมิรัฐศาสตร์มีความเข้มข้นขึ้น และเป็นไปเพื่อผลประโยชน์ของประเทศ ทั้งในด้าน การขยายโอกาสทางเศรษฐกิจและการเมืองกับกลุ่มประเทศ BRICS และความมุ่งมั่นที่จะพัฒนามาตรฐานในด้านต่าง ๆ ที่จะช่วยยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันในการสมัครเข้าเป็นสมาชิก OECD

๕. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา หรือการสูญเสียรายได้

ไม่มี

๖. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ร่างหนังสือแสดงความประสังค์ของประเทศไทยในการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม BRICS มีสาระสำคัญ เป็นการแสดงเจตนาณณ์ทางการเมืองของประเทศไทยในการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม BRICS เพื่อขอเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของสมาชิก กลุ่ม BRICS ต่อไป ดังนี้ ร่างหนังสือแสดงความประสังค์ดังกล่าวจึงไม่เป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และไม่เข้าข่ายเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ อย่างไรก็ได้ที่เนื้อหา ของร่างหนังสือแสดงความประสังค์ เป็นเรื่องเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือเกี่ยวกับองค์กรระหว่างประเทศ ที่มีผลผูกพันรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย จึงเป็นเรื่องที่ควรเสนอให้คณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณาตามมาตรา ๔(๗) ของพระราชบัญญัติการติดต่อทางการเมืองและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

๗. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

ไม่มี

๘. ข้อเสนอของกระทรวงการต่างประเทศ

กระทรวงการต่างประเทศขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณา ดังนี้

๘.๑ ขอความเห็นชอบต่อร่างหนังสือแสดงความประสังค์ของประเทศไทยในการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม BRICS และหากมีความจำเป็นต้องแก้ไขร่างหนังสือแสดงความประสังค์ดังกล่าวในส่วนที่ไม่ใช่สาระสำคัญหรือข้อต่อผลประโยชน์ ของประเทศไทย ขอให้กระทรวงการต่างประเทศพิจารณาดำเนินการได้โดยไม่ต้องขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีอีก

๘.๒ ขออนุมัติให้นายกรัฐมนตรีหรือผู้แทนที่ได้รับมอบหมายจากนายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนาม ในหนังสือแสดงความประสังค์ฯ

๘.๓ มอบหมายให้กระทรวงการต่างประเทศเป็นหน่วยงานประสานหลักในการขับเคลื่อน การดำเนินงานการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม BRICS ของประเทศไทย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการตามที่ระบุไว้ดังต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

กองนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๐๓ ๕๐๐๐ โทร ๑๔๔๕

โทรศัพท์มือถือ ๐๘๑ ๔๖๗ ๔๗๖๖ (กนพรรณ)

โทรสาร ๐ ๒๖๔๓ ๕๗๔๗

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ kanokphan.c@mfa.go.th

(นายมาริช เสจิยพงษ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ